

همزمان با جنگ فوتبال بین هندوراس و السالوادور بود. بازی‌ها در مکزیک برگزار می‌شد. جدال مرحله گروهی بین انگلیس و برزیل هنوز هم به خاطر سیو ضربه سر «پله» توسط دروازه‌بان انگلیس «گوردون بنکس» از فاصله پنج و نیم متری در پادها مانده است. از دیگر اتفاقات ماندگار این تورنمنت می‌توان به بازی بین ایتالیا و آلمان غربی در مرحله نیمه‌نهایی اشاره کرد که در آن گل در وقت اضافه به ثمر رسید و «فرانتس بکن‌باوئر» با دست شکسته بازی می‌کرد زیرا آلمان تمام تعویض‌های مجاز خود را انجام داده بود. ایتالیا در نهایت با نتیجه ۴-۳ پیروز شد اما در فینال با نتیجه ۴-۱ از برزیل باخت و برزیل تنها کشوری شد که سه بار قهرمان جهان می‌شود و جام «زول ریمه» را برای شاهکاری که انجام داده بود برای همیشه از آن خود کرد. جام جدیدی برای دوره ۱۹۷۴ به میزبانی آلمان غربی ساخته شد. آلمان شرقی، هائیتی، استرالیا و ژنرال برای اولین بار به تورنمنت راه یافتند. این مسابقات

همچنین دارای فرمت جدیدی بود که در آن دو تیم برتر از هر یک از چهار گروه قبلی مجدداً به دو گروه چهار تیمی تقسیم شدند و برنده هر گروه در فینال با یکدیگر بازی کردند. آلمان غربی با شکست ۲-۱ هلند در فینال قهرمان شد، اما سیستم انقلابی «توتال فوتبال» هلندی‌ها توجه جهانیان را به خود جلب کرد. لهستان که بسیار خوب بازی می‌کرد، پس از شکست ۱-۰ صفر برزیل (و پیش‌تر پس از شکست ۳-۲ آرژانتین و حذف ایتالیا با نتیجه ۲-۱ در بازی اولیه گروهی) سوم شد و به سختی با نتیجه ۱-۰ صفر زیر باران وحشتناک در نیمه‌نهایی مغلوب آلمان غربی شد. جام جهانی ۱۹۷۸ بسیار بحث‌برانگیز بود چرا که دو سال قبلش در کشور میزبان یعنی آرژانتین کودتای نظامی رخ داده بود. ادعاهایی مبنی بر اینکه «یوهان کرویف» ستاره هلندی به دلیل اعتقادات سیاسی از شرکت در آن تورنمنت امتناع کرده، ۳۰ سال بعد توسط خودش رد شد. این سخت‌ترین جام جهانی از نظر مرحله انتخابی بود. غیر از میزبان و قهرمان قبلی که به طور خودکار صلاحیت حضور پیدا می‌کردند، ۹۵ کشور باید برای ۱۴

جنوبی توسط فیفا پذیرفته شد. در دور انتخابی این مسابقات کشورهای آفریقایی تصمیم گرفتند در اعتراض به اینکه تنها یک مکان در تورنمنت از سوی فیفا برای مناطق آسیا، اقیانوسیه و آفریقا اختصاص داده شده، از این مسابقات کنار بکشند و درگیری‌هایی ایجاد شد. کره شمالی که به عنوان تنها تیم از این منطقه وارد تورنمنت شد، اولین تیم آسیایی شد که به یک‌چهارم نهایی رسید و ایتالیا را در طول مسیر حذف کرد. انگلیس برنده مسابقات شد، اگرچه ژائو

هاولانز (رئیس سابق فیفا از سال ۱۹۷۴ تا ۱۹۹۸) ادعا کرد که جام‌های جهانی ۱۹۶۶ و ۱۹۷۴ اینطور فیکس شده بودند تا به ترتیب انگلیس و آلمان برنده شوند. «جف هرست» اولین و تنها بازیکنی شد که تا به امروز در فینال جام جهانی هت‌تریک کرده و «اوزه‌بیو» که تیمش پرتغال برای اولین بار به جام جهانی راه یافته بود با زدن ۹ گل تبدیل به آقای گل مسابقات شد.

دهه ۱۹۷۰

مراحل انتخابی جام جهانی ۱۹۷۰

عمدی تلاش کردند تا به حریف آسیب برسانند، اما تنها دو بازیکن از ایتالیا توسط «کن استون» داور انگلیسی اخراج شدند. در پایان بازی هم تیم ایتالیا نیاز به حفاظت پلیس داشت تا بتواند ورزشگاه را در امنیت ترک کند. برزیل در فینال این تورنمنت در غیاب پله چکسلاوکی را با نتیجه ۳-۱ شکست داد و برای دومین بار متوالی جام زول ریمه را بالای سر برد.

«مارکوس کول» کلمبیایی برای اولین و تنها بار در تاریخ جام جهانی با گلزنی مستقیم از روی نقطه کرنر (که در امریکای لاتین گل المپیک نامیده می‌شود) در مقابل دروازه‌بان افسانه‌ای شوروی «لو یاشین»، تاریخ‌ساز شد. در جام جهانی ۱۹۶۶ به میزبانی انگلیس، بازاریابی شکل گرفت و این تورنمنت برای اولین بار دارای نماد و لوگوی رسمی بود. جام در آستانه مسابقات به سرعت رفت اما یک هفته بعد توسط سگی به نام «پیکلس» پیدا شد. آفریقای جنوبی به دلیل نقض منشور ضد تبعیض (آپارتاید) محروم شد. این محرومیت تا سال ۱۹۹۲ به قوت خود باقی ماند و سرانجام فدراسیون فوتبال آفریقای

در سال‌های قبلی جام بیفتد). بنابراین به اسرائیل دستور داده شد تا با یکی از تیم‌هایی که در گروه‌های دیگر رتبه دوم را کسب کرده بودند، بازی کند. ولز موفق شد که اسرائیل را دو بار با نتیجه ۲-۰ صفر در سال ۱۹۵۸ شکست دهد. این اولین و تنها باری بود که یک کشور پس از حذف از مرحله انتخابی، موفق به ورود به جام جهانی شد.

این دوره از تاریخ شاهد حضور «پله» افسانه‌ای هم بود، که در فینال دو بار گلزنی کرد. «ژوست فونتین» هم با ۱۳ گل بهترین گلزن تورنمنت شد و رکورد گلزنی او در یک دوره هنوز هم شکسته نشده است.

دهه ۱۹۶۰

شیلی میزبان جام جهانی ۱۹۶۲ بود. دو سال قبل از مسابقات، بزرگترین زلزله جهان به بزرگی ۹/۵ ریشتر در شیلی رخ داد و مسئولان را به بازسازی زیرساخت‌ها واداشت. رقابت‌ها شروع شد اما دو تن از بهترین بازیکنان در وضعیت بدی قرار داشتند؛ پله در بازی دوم گروهی برزیل مقابل چکسلاوکی مصدوم شد. همچنین، «لو یاشین» دروازه‌بان اتحاد جماهیر شوروی عملکرد ضعیفی از خود نشان داد، از جمله در باخت ۲-۰ به شیلی، که باعث شد میزبان مقام سوم را به دست آورد.

این تورنمنت همچنین با تاکتیک‌های پیش از حد دفاعی و اغلب خشونت‌آمیز تیم‌ها خدشه‌دار شد. این جو مسموم با آنچه به عنوان «نبرد سانتیاگو» در بازی بین ایتالیا و شیلی شناخته می‌شود، به اوج رسید که در آن شیلی با نتیجه ۲-۰ صفر پیروز شد. قبل از بازی، دو روزنامه‌نگار ایتالیایی مطالب تند و تیزی در مورد کشور میزبان نوشتند. در حین مسابقه، بازیکنان هر دو طرف به طور